

Մեզի դիմող շատ մը ուսումնասէր եւ ընթերցասէր ազգանոց փափաքին գոհացում տալու համար, մտադրած ենք պարբերաբար հրատարակել «Բազմավէպ»ի մէջ եւ կտամ առանձին պրակներով 1900-էն մինչեւ 1916 Միջինարեան Տպարանէս լոյս տեսած հրատարակութիւններու վրայ համառօտ ծանօթութիւններ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ

Ե Ի

ԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԹԵՐ

ՍԱՅՐ ՑՈՒՑԱԿ

ՀԱՅԵՐԷՆ ԶԵՌԱԳՐԱՑ

ՄԱՏԵՆԱԳՐԱՐԱՆԻՆ
ՄԻՒԹԱՐԵԱՆՑ
ՎԵՆԵՏԿՈՅ

Յօրհեց Հ. ԲԱՐՍԵՂ Վ. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ՝

28 × 35 ծաւալով եւ 858 էջերով պատկանելի հատոր մըն է. ունի 10 պատկերներ եւ զուգարեր՝ զտեսչան հին մետաղապատկերէն մէջն նմանահանուած:

Նմոյշ մը ՄԼԹԷԻ հոշակաւոր Աւետարանի ծաղկեցեղանիքէն

(տե՛ս Մայր ցոյցակ էջ 838)

Հայկական պանծալի Գրոց զիտի 16 դարերու Յօրհեցանին առթիւ հրատարակուած ստուար հատորը՝ հմուտից յառաջարան մը կը բովանդակէ: Կը խօսի ցարդ լոյս տեսած նմանօրինակ հրատարակութեանց վրայ եւ Միջինարեանցս մեծազօրաց Մատենադարանին հետզհետէ զարգացումով եւ կարգադրուելով իւր 2300 մեծազիւհերովն աշխարհիս նշանաւոր հաւաքածոյներէն մին ըլլալը կը բացայայտէ:

Այս երկին մէջ 200 կտոր ձեռագիրներու վրայ խօսելու տառն՝ Մեծանուն Կեղեմակը, ո՛չ թէ պարզապէս նկարազարդան էջեր կը ներկայացնէ ընթերցողին՝ այլ նաեւ քանիմաց խորհրդածութիւններ, բանասիրական տեղագրականութիւններ, ճոխ վկայութիւններ և մէջ բերուածներ ընելովը՝ հայկական Գրականութեան, Պատմութեան, Հնագիտութեան և Արուեստի արժանիքը պանծացնելով, կարծես ընթերցողին 200 կտոր ձեռագիրներու զրատուն մը կը նուիրէ:

Ստուգել 25 հատ Աստուածաշունչներու, 61 հատ Սաղմոսարաններու, 106 Աւետարաններու և 8 Գործք Առաքելոցի և Առաքելոց թուղթերու մասին խօսուած իւրաքանչիւր յօդուածները, մէկ մէկ զբօթ արժանիքը ունին, մարդուս սրտին և մտքին անունդ տուող իրենց բազմատեսակ առանկութիւններով:

Գիւր 40 ՖՐԱՆՔ է:

Յանձնարարեալ Երբորձ 42 ՖՐ. Կ'արժէ:

ԵԱԿՆԵՐՈՒ ԾԱԳՈՒՄՆ

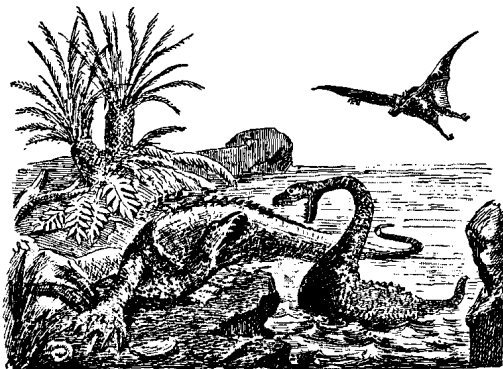
ԵՕԹԸ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Հեղինակ Հ. Ս. ՍԱՐԸԵԱՆ

15×24 հրդ. մ. ծաւալով 318 մանրատառ էջերէ կը բաղկանայ թովանգակելով ճարիտի լափ պատկերներ:

Սոյն գրութիւնը՝ գիտական աշխարհը յուզող մեծամեծ և կարեւոր խնդիրները մաքուր աշխարհաբար լեզուով պարզարանած է:

Հեղինակին սոյն հմտալից հրատարակութիւնը հետաքրքրական ըլ-

նըկրողդակամ դարու մեծամեծ զեռուձոներ. ձկնամողէզ, մողզակերպ

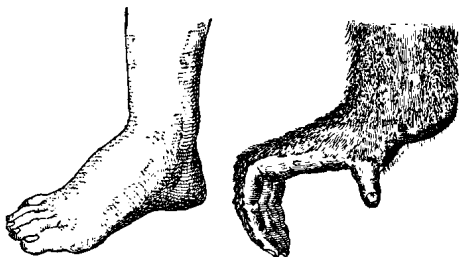
լալէ զատ՝ է նաեւ զանձարան մը տեղեկութեանց, գիւտերու, ենթադրութիւններու, հակաճառութեանց, եայլն, անցեալ և ներկայ դարերու

երևելի բնախօսներու, բնագէտներու, աստղաբաշխներու վարդապետութեանց, հայլն, հայլն:

Նիւթերու համառօտ ցանկը հետեւեալն է

Խնդիր Ա. ԱՇԽԱՐՀԱՆՈՒԹԻՒՆ = Cosmogonie.

Ստեղծագործութենէ մինչև Աշխարհիս կազմութիւնը,
Աշխարհիս կազմութենէն մինչև մարդու ծագումը,
Մովսէսի Աշխարհածնութիւն, Բառականութիւն,
Յարմարականութիւն, հայլն:

Մարդու և կապկի յետակողմեան ամղամիմ համեմատութիւնը,
տոք և ձեռք

Խնդիր Բ. ԱՅԼԱՍԵՐՈՒՄՆ = Hétérogénie.

Արդեօք իրողութիւնները կամ փորձերը կը հաստատեն Այլասերումը կամ ինքնածնունդը:

Մարդկային մտաց համաձայն է Այլասերումն կամ ինքնածնունդն:

Խնդիր Գ. ԵԱԳՈՒՄՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐՈՒ = Origine des espèces.

ՏԱՐՎԻՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ. պատմական աղետիկ,
Բարեշրջութեան նպաստաւոր համարուած նպաստաւոր իրողութիւններ:
Գործարանաւոր ձեւերու փոփոխականութիւն:
Կենդանի տեսականներու ազդակահութիւն, հայլն:
Սկզբնաւոր դործարաններ. նախնական կարգ,
Բարեշրջական տեսութիւնք,
Բարեշրջական ծայրայեղութիւններ:
Զափաւորական կամ Հոգեւորական բարեշրջականութիւն:

Խնդիր Դ. ԵԱԳՈՒՄՆ ՄԱՐԴՈՅ = Origine de l'Homme.

Մարդկային հոգւոյ ծագումը:
Մարդկային հոգւոյ մասին գծուաբութիւններ:
Մարդկային մարմնոյ ծագումը. Ռիսսէ՛ Վալլատի, Քաթալֆամի փաստերը:

Խնդիր Ե. ՄԻՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ՏԵՍԱԿԻ = Unité de l'espèce Humaine.

Մարդկային ցեղերու դասաւորութիւն, հայլն:

Խնդիր Զ. ՀՆՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ՏԵՍԱԿԻ = Antiquité de l'espèce Humaine.

Խնդրոյս լուծման տարիները, Զորքորդակ մարդ, Երբորդակ մարդ,
Երկրաբանական ժամանակագրութիւն:

Խնդիր է. ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՐԻՈՒ ՎԻՃԱԿՆ = Etat de l'Homme primitif.

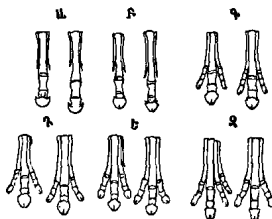
Նախապատմական վաերազրեր, Բրածոյիեր.

Հին կենդանիք: Փիղ նախածին: Հարտարարունապ Մուսթերեան, Սոլուգերեան,

Մագլմաղենեան, յգկուած քարի, մետաղներու, հայլի, հայլի:

Կարենուր հատորիս ԳԻՆԸ Զ. 50 ՖՐԱՆՔ է:

Ցանմարարեալ շահապարհածախսին համար աւելցնէ՝ 0.80

Մտրակաւորներու առաջակողմեան և յետակողմեան ամուսմեքում բարեշրջումը.

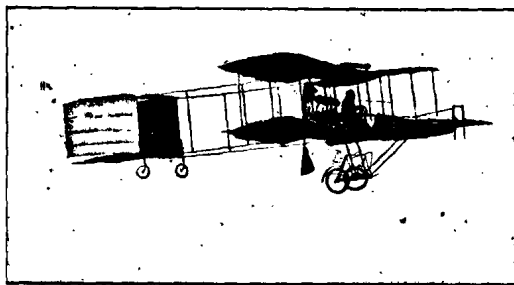
Ա. արդի ծիւն. — Բ. յետածիւն (pliohippus). — Գ. նախածիւն (hipparion). —

Դ. փոքրածիւն (miohippus). — Ե. միջածիւն (mesohippus). — Զ. լեռնածիւն (osohippus)

ՌԻՍՈՒՄՆ ԲՆԱԿԱՆ

Ե Ի

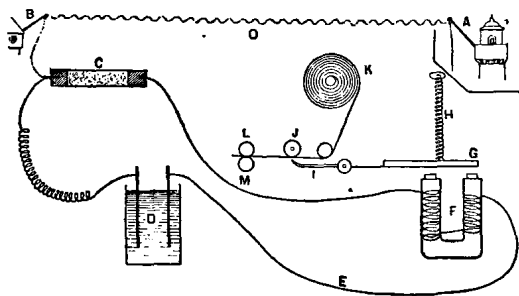
ԲՆԱԲԱՆԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆՑ

Օգալու գործիք

Հեղինակ Հ. Զ. Վ. ՏԻՐՈՑԵԱՆ. 17×23 Տրց. մ. Ժառաղ՝ վալյուսկապ՝ առն 560Է
աւելի էղերէ բաղկացեալ զործա՝ հոխացած է նաև 521 բաղմազան պատկերներով և կ'ամփոփէ
իր մէջ բնական Գիտութեանց բոլոր հիւղերն, օգտաւէտ տեղեկութիւններով.

Այսպիսի զննարկման արժանի է սոյն հիմնարկի դասադիրս իր բազմաճիւղ զննարկման բովանդակութեամբը, որ և յատուկ ծրագրով մը պատրաստուած է աղջակին մանկուայն մտաւոր զարգացմանը համար, հետեւողութեամբ փորձառու զննարկմանը մեթոտին։ Երբեք համար իսկ տեսական օրինակ համեմատ ուսումին հետ՝ մեծ խնամքով աւանդուած են սորա մէջ զոր-ծնական ամենակարեւոր ծանօթութիւններ ալ մշակութեան, ճարտար – արտեսանքի, արտաշնա-

Ամթիւ Գեոմետրիկ զկրքումը

պահութեան և առանձին տնտեսութեան նկատմամբ, որ և համաձայն է կատարելուպէս ման-կավարժական կանոնաց և Ուսումնականութեան վարչական կենտրոններու։

Ջանացուի է սոյն բարեփոխման գործին մէջ, առանց սեղմելու բնական և բնաբանական զիտութիւնը, ընդարձակ տեղ մը ևս նուիրելու առանձին լրացուցիչ յայտ կարեւոր ընթերց-մունքներու՝ ճարտարագործական և զիւղատնտեսական ծանօթութեանց, որոնց պէտքը առաւելա-պէս զգալի է մեր գաւառացի ժողովրդեան համար։

Բազմօգուտ հրատարակութեան ԳԻՆՆ 4 ՖՐԱՆՔ է։

Յանձնարարեալ Ճանապարհածախսով, ՖՐ. Ե

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՖԼՈՐԱ

Կ Ա Մ

FLORA DELL' ARMENIA

Աշխատասիրող Հ. ՆԵՐՍԷՍ Տ.

19×29 հրդ. մ. ծառայով առաջնակարգ Բոյի վրայ տպուած՝ 240 էջեր կը բաղկանայ և ցնդեցիկ ու զարդարուն կողով ծածկուած է։ Տպագրուած 1912թ.։

Գործը՝ տասնի շաբաթական թիւերով հատ՝ է վերջւոյ 12 բուսաբանական նոր տախտակներ ևս ունի, որոնց նոր տեսակ բոյներ, հազուադիս կամ նոր զանազանակներ, հայր կը ներկայացնեն, ընտիր թիւեր վրայ տպուած։

Այս հրատարակութիւնը Հայաստանէն զրկուած բազմաթիւ ցամաքած բոյներու մէջէն ընտրանք 600 ի մաս տեսակներու և զանազանակներու թուարկութիւնները և ուսումնասիրու-թիւնները կը բովանդակէ։

1: *Cerastium dichotomum* L.

3-5; *Cerastium Saccardoanum* Diratz. n. sp.

2; *Cerastium inflatum* Lk.

Եւրոպացւոց ծանօթացնելու նպատակաւ իտալերէն լեզուով յօրինուած է, ըսյց շատ տեսակ թղթերու հայերէն գրերով ստուգարանուած հայկական և զաւառական անունները կը ըս-վանդակէ:

Գրքին սկիզբը ընդհանուր Հայաստանի և անոր ըսժանութիւնու մասին պատմական, աշ-խարհագրական և այլ տեղեկութիւններ տրուած է, և ըսյցներ ժողովուած տեղերու մասին համառօտ նկարագրութիւններ եղած են: Գարձեալ՝ Հայաստանի Բուսականութեան վրայ մինչև 1911 տարին նրատարակուած ամէն նեղիւններու զրութիւնները յիշելով՝ Մատենադարանը զրիթէ կատարեալ ամփոփում մը զետեղած է՝ անհրաժեշտ կարեր՝ Հայաստանի Բուսակա-նութեամբ զբաղողներու:

Գրքին երկրորդ մասը կը բովանդակէ ուսումնասիրուած 600 տեսակ Հայկական թղթերու դասաւորութիւնը և ցամաքածներու ուսումնական անունները:

Երկու Հայկական թղթեր՝ Գիտութեան համար իւրե Կոյ տեսակներ նրատարակուած են, մի քանի զանազանակներ նկարագրուած և մի քանի անուանափոխութիւններ ըրած են Բուսա-բանական վերջին համալիւարային ժողովներու կարգադրութեանց համաձայն:

Յանձնարարեալ ժրտով Ծ ՅՐԱՆՔԻ կը զրինք:

ՔՆՆԱԿԱՆ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ

Բեղիւսակ

Հ. ՍԱՆԱ Վ. ՏԵՐ-ՄՈՎՍԻՍԵԱՆ

Վարդան Միծմ և Ղևոնդ Նրէց
Աւարայրի պատերազմը

1914ին շոյ տեսած է 20×15 հրդ. մ. ծաւալով. կը բովանդակէ բազմաթիւ պատկերներ:

Այս ճոխ հատար, 694 էջերէ բաղկացած, անգղազական զանձ մ'է ամէն նայ անհատի սրտին համար իր պարունակած նիւթովը որ զուգակշիւ է իր զոյալթեան նետ — Բարձրա-զոյն գաւաթնացք մ'է աս, որ իր մէջ կը բովանդակէ խոր և անճարեղ ուսումնասիրութեամբ մը հետազոտուած ու մանրապէս քննուած տունային պատմութիւնը իր հարազատութեան և իր ամբողջութեան մէջ, սկսեալ Երվանդ թագաւորէն մինչև մեր ժամանակները:

Այն դժուար գործին մէջ կատարելապէս յաջողած է յարգելի հեղինակը իր մտադրած նպատակին հասնել — ազգային գոյութեան պահպանութիւն ծառայել — կորովի և միանգամայն զոգարիկ ոճով մը, զրաւել լեզուով և պատմաբանի յատուկ ողջմտութեամբ կը պատկերաբոյժէ նա Հայուն նախնիքը և Հայաստանի շքեղ փառքը անցելոյն մէջ, պիտիկ կ'ընծայէ ընթերցողին իր նախնեաց սուրբ յիշատակները։ Կը գրողմէ անոր սրտին մէջ ճշմարիտ ազգասիրութեան ոգին, ամակցանքը և խորին պաշտում մը առ այն։ Այս գործով լիովին դոնացումն կու տայ հեղինակը այն ամէն ուսումնասէն՝ պատմանաց և քանասէր միաբերու, որոնք նետամուտ են ազգային պատմութեան, կը կարողին դիտնալ անոր ստույգ մեծութիւնը դերը բնութիւն առապէս լական անանգութիւններէ։

Միճրդատ Զ. Նւպատոր

Հայ Թագաւորի տարազ

Գրութեան մեծագոյն յարգն ու անանձնայատկութիւնը — բացի հայ քաղաքներէն և ժողովրդեան վերաբերող շատ մը հետաքրքիր ժանտիւթիւններէ, որոնք մեծ խնամքով մէջ բերուած են և պատմական համոզիչ փաստերու վրայ հիմնուած, և բազմաթիւ հասանելի քան, գտնուելու, յիշատակարաններու, զարդանկարներու և պատկերներու, որոնք հայրենայունը յիշատակներ կ'արթնցնեն մեր մէջ և կ'ողնորեն դմեզ — է այն հարտաբօրէն ներշնչուող գրութեան բոլոր զանաւանդներն մէջ պատմութեան իմաստասիրականին կամ՝ ըսեմ անոր բարոյական ոգւոյն։ որմէ պիտի օգտուին մեծադէս գայտ ընթերցող հայրերէ, վերականգնելու համար Հայուն անցեալ շքեղութիւններն, ստանալով մաքուր նկարագիր, հետեւելով ճշմարիտ և տեղի քաղաքակրթութեան մը և բլլալով քաջարի ամէն հակասազգի առջև։

Հատորին գինն է 4 ԳՐԱՆԲ

Յանձնարարեալ ուղչոյ ծախսով 5 ԳՐ.

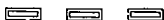
Այն Հատորիս Համար՝ Մարտիկայի «ԱՐՄԷՆԻԱ» Թերթը 19 Նոյեմբեր 1914ին գրեր էր.

«694 էջերէ բաղկացած ստուար Հատոր մ'է այս, հնութիւնների «վերաբերեալ բազմաթիւ նկարներով, ստուգուած թուականներով, «Հայրենասիրական քաղցր շունչ մը կը փչէ զրբին առաջին էջէն մին, «Հէ վերջինը, ուր առասպելական աւանդութիւնները չեն որ կը

« վերացնեն ընթերցողի միաքը դէպի
 « հայ քաջազունները ու հայաստանի
 « փառաւոր անցեալը, այլ քննուած ի-
 « բականութիւններ, որոնք աւելի կը
 « բարձրացնեն մեր նախնիքների փառ-
 « քը և մեծութիւնը: Այստեղ ընթեր-
 « ցողը կը հանդիպի նախկին հայ թա-
 « դաւորների նիստուկացին և զգեստա-
 « լորումին վերաբերեալ հետաքրքիր
 « տեղեկութիւնների, ինչպէս հայ ժո-
 « ղովորդի նկարագրի և քաղաքակրթու-
 « թեան մասին կարևոր ծանօթութիւն-
 « ների, հաստատուած պատմական հի-
 « մերի վրայ: Գրուածքին ոճը գրաւիչ
 « է և ընթերցողը կրնայ վայելել ան-
 « ձանձրոյթ հաճոյք մը՝ համեմուած
 « նորութիւններով »:

Հայ թագուհւոյ քամուկ

ԳԻՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԵՒ

ԳԻՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

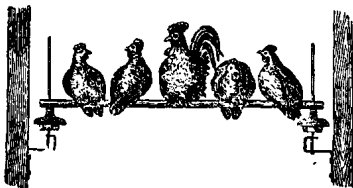

ՀԱՒԱՔՈՒԾՈՒԹԻՒՆ

ՀԵՂԻՆԱԿ

Ճ. Յ. Վ. ՏՐՈՂՅԱՆ

19×13 հարկերորդամեդր ժառանգ՝ 170 հաւելի էջեր եւ
 նորանոր պատկերներ թուանցողով՝ Տնտեսագիտական գրադա-
 րանի շարք կազմող ջնտիր հրատարակութեան մ'է:
 1916ին լոյս տեսաւ նմանից և իր տեսակին մէջ անգրա-
 նիկ այս աշխատասիրութիւնը: Զքեղ զրքոյնի մ'է սա, վա-
 յելուչ իր ձևոյն մէջ, և նտաքրքրական իր պարունակած նիւթին և միանգամայն բազմաթիւ
 պատկերներուն համար: Գրքովս յօրինուած է յատկապէս զաւտարանակ ժողովրդոց համար:

որոնք երկրագործութեամբ և կամ առանձինն սոյն հարաբարուհետով կը զբաղին. ինչպէս
 նաև այն զործաւոր գասու ընտանեաց համար, որոնք տունեկու դաւթին մէջ շափաւոր թուով
 ընդաստան կենդանիներ կը սնուցանեն:

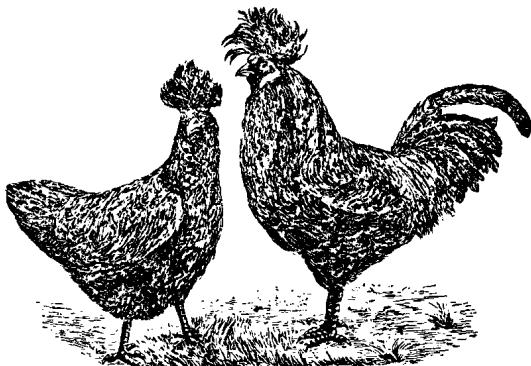
Գիտական հելպին վերաբերող այս երկասիրութիւնը կը շօշափէ իր համառօտութեան մէջ
 հաւաքոյթի մը կարևոր հոգած բոլոր ծանօթութիւնները, իստեղով զատ զատ գլուխներու մէջ՝ հա-
 լերու ամենաընտիր ցեղերուն, — լանդինաց սնունդին. — առ այն պիտանի նորագիւտ զոր-

ձիգներու, — հաւերու բեղնաւորութիւնը աճեցնելու եղանակին, — ընտանիքի և արուեստական թխուածներու, — վառեակներու վրայ տանելիք խնամքին, — անոնց բնական և արուեստական անուցումներուն, — հաւուցի բերքերուն, — հաւկիթի պահպանումին, — ընդհանուր հաւեղէններու, — մալուծի, պարարտացումի ևն ևն, ու անոնց հիւանդութիւններուն վրայ:

Կը յանձնարարուի թուր անոնց որ սոյն շահեկան գործով կը պարապին, օգտուիլ այս նորատիպ գրուածքէն որ իրեն ճոխ պարունակութեամբը ընտիր առաջնորդ մը պիտի ըլլայ իրենց՝ սոյն արդիւնարար ձեռնարկին մէջ:

ԳԻՆՆ Ե Զ Ֆրանք

Յանձնարարեալ ուղղոյ ծախսով Զ.50 Ֆրանք

ՊԱՐՏԻԶ ՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

Գ Ր Ե Ց

Հ. Մ. Վ. ՔԱՅՈՒՆԻ

19X12 հարիւրորդամեջը ծաւալով՝ 315 էջեր ևւ շուրջ 150 հատ պատկերներ թւովանդակող կոկիկ հրատարակութիւն մ'է:

Մեծածառն ինչպէս ինչպէս թափած և այնպիսի բաժանումներ և զլիակարգուած թիւներ ընել՝ բովանդակ երկին՝ որ ստուգելու նոյն իսկ իբրեւ դասաղբիք կարելի է գործածել ազգային վարժարաններու մէջ:

Գրքին Առաջին Մասին մէջ կը խօսի Պարտիզի ըմդիւմնուր մշակութեամբ վրայ, հետեւաբար կը շօշափէ բանջարեղէններու պարտիզի մը ունենալիք ցիւքը, ճուղը, և յուրը, մեքը, լափը, պարտիզայանի գործիքներու տեսակները՝ պատկերներով ալ ներկայացուցած: Ապա կը խօսի պարտիզներուն և անոր տեսակներու վրայ, փոխադրութեան և զոգացանութեան, Պարտիզի մշակութեան, սերմանումի և փոխադրութեան, բանջարեղէնաց հի-

անգլոթիւններու և Պասակար կենդանիներու վրայ և ի վերջոյ կը սորվեցնէ բերքերը քաղել և սրահպանել:

Երկրորդ Մասին մէջ կը թուէ թէ ո՛ր խաւարաններու արմատներն կամ կունդները կ'ուտուին նոսահարք կը նկարէ և կը նկարազարէ, Բաւաստ, Գետն տիմնոր, Աստղատակ, խատրակ, Ճակեղեղ կամ Բանբար, Գուրի, Սէ Բոյմորոսք, Սկոլիմ, Միբրայ, Ժախ, Ստեպղիմ, Գագար, Բոչի, Շոդգամ, Կարոս, Լախուչ, Կաղամբ, Կայլն:

Մասն երրորդը կը բովանդակէ կոնդիգները կամ ծղտները ուտելիք բոյսեր, ինչպէս են. խատրո, Սոխ, Պրաս, Սամիթ, Կանգառ, Մենքենկ. կը խօսի նաև սոխի և ծնեքնիկի հիւանդու թեանց և որդերու վրայ:

Չորրորդ Մասը կը պարունակէ տերեւները ուտուող 28 տեսակ խաւարաններ, պատկերներով և կարեւոր գիտելիքներով ճոխացած. Ասոնց մէջ են Հագար, Էղերդ, Դառնիմ, Ճարճիթ, Կոնկորակ, Կոտիմն, Բաղուշ, Գագտիկուր, Սպանախ կամ Շովին, Թրքերուշ, Մանանիս, Կայլն:

Հինգերորդ Մասը կը զբաղի պտուղները կամ սերմերը ուտուելիք խաւարաններով. նոսահարք կը խօսի և պատկերներով կը ներկայացնէ Լուրիա, Դիզող, Բակիչ, Ուրոն, Սիսեռն, Ուս, Կատուխնանկ, Գետնապիտակենի, Բամիս, Գարապղպիզ, Վարունգ, Պատիկնան, Ոսկիկնան, Կանկար, Ելակենի, Չմերուշ, Սեխ, Դիմենի, Կայլն:

Վեցերորդ Մասը կը զբաղի իբրև համիւմ գործածուող խաւարաններով ինչպէս են Ռանան, Անիսն, Գիկն, Սուսամբար, Անանիս, Չաման Հայց, Հոտոմ յաման, Կարոս, Ծորիթն, Չամբուս, Եղեսպակ, Կորդիան, Քրքուռ, Չոպա, Կայլն:

Եօթներորդ Մասը կը ծանօթացնէ մի քանի Սուկկեր. իսկ Ութերորդ մասը կը բովանդակէ Պարտիզպանի Յիշատակարամ մը որով կը գիտնայ թէ Յունուարի, Փետրուարի, Մարտի և յաջորդ ամիսներու մէջ ի՞նչ աշխատութիւններ պէտք է գործադրել:

Գիրքը կ'աւարտի 8 էջ Պարտիզպանութեան քառագիւղով մը՝ յորում Հայերէն անուններու գէժ գրուած և Ֆրանսերէն և Իտալերէն նամակադասարանող բառերը:

Գրքիս գինն է ՖրԱՆԿ Զ.ԶՕ.

Յանձնարարեալ ծրարով կ'արժէ 3 Ֆրանք:

ՊՏՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԳՐԵՑ

Հ. Մ. Վ. ՔԱԶՈՒՆԻ

19 X 12 հարիւրորդամեր ծառայով՝ 310 էյեր եւ չորս
130 պատկերներ բովանդակող սիրուն եւ սիրական հաստը մըն է։
Այս գիրքն ալ վերոյիշեալ հրատարակութեան նման բա-
ժանումներ ունի, մանաւանդ թէ՛ Երկրագործի նամար մին
միւսին լրացուցիչ մասը կը ձեւացնէ։ Այնաստիակ ոգտակար եւ
նարկաւոր դատուած է Գեղաստանսովեան զբաղողներու նա-

մար եւ նոյն իսկ իբրեւ դասադիրը կարող է ծառայել։

Համառօտիւ թուենք զանազան զլինակարգութիւնները.

Մասն Առաջին. ընդհանուր գիտելիք պտղատու ծառոց վրայ։ Այնոց Արմատները, Բունները, Տերեւները, Պտուկները, Ծաղիկները, Պտուղները, Աճածը, Դասաւորութիւնը,

Ապա կը խօսի հողի, դիրքի, պարարտութեան, մշակութեան կարեւոր գործիքներու վրայ եւ յետոյ կ'անցնի Պտղատու ծառերու Բազմաշմիկ կերպերուն եւ տեսակներուն վրայ, Պատուաստումներու վրայ, եւ տնկապտութեան կերպերու, Ժամանակի, Ձեւերու, Խմանքի, Մաքրութեանց, Յտուումներու վրայ, Էտյն, Էայն, Բույրն ալ պատկերներով ցուցադրուած։

Երկրորդ Մասն մէջ, մանրամասն կը խօսի, Որբատունիկի, Հաղարեւիկի, Տանեւեկի, Խնձորեհի, Հարոնի Ոսկեպտիկի, Սնկեհի, Ալոնի, Ջղերեհի, Հաղորեհի, Սերկեհի, Թրեհի, Արքայաւորի, Թղեհի, Նանեհի, Նարընջեհի, Լիմոնի, Կիարոնի, Դեղեհի, Ծիրանի, Ջերեհի, Նշեհի, Կաղեհի, վրայ եւ. եւ.։

Մասն Երրորդի մէջ կը խօսի պտղատու ծառոց վերականգնութեան, Հասունեայուն, Քաղցի, Պանկանութեան, Փոխադրութեան, Չորացումի վրայ։ Իսկ Չորրորդ Մասը նուիրուած է Պտղարուածի եւ Արեգործի՝ տարուան զանազան ամիսներու մէջ ընելիք աշխատութիւններուն։

Ի վերջոյ, էջ 296էն 308, զետեղած է սոյն պտղաբանութեան զբոն մէջ ըզմանակուած Հայերէն բառերու զէմ Ֆրանսերէն և իտալերէն անուանակոյտութիւնները:

Երկրագործի, Ազգագործի, Պտղաբուծի, և նոյն իսկ միջնակարգ դպրոցներու յարմար այս լատինական հրատարակութեան:

Դիմէ է Ֆրանք 2.20

Յանձնարարեալ ճանապարհածախսով ֆրանք 3.

ԿԱԹՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

80ԻՒՆԵՑ

Հ. Մ. Վ. ՔԱԶՈՒՆԻ

20×12 ճարիւրորդամեղր ծաւալով՝ 171 էջեր եւ շուրջ 50 պատկերներ թոյլանկոյղ ընտիր հրատարակութիւն մ'է:

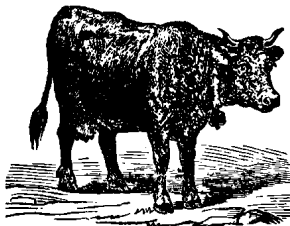
Կանոնաւոր գրութեան մը հետեւ ձեռնարկը ըզմանակալ հրատարակութիւնը բաժնած է չորս զլխաւոր մասերու, որոնք են Ա. նաթմ, Բ. նոգեգործութիւն, Գ. Պաւլա. գործութիւն, Դ. նաթէմ ելած երկրորդական միւթեր:

Նախ և առաջ կաթին վրայ ընդհանուր տեղեկութիւններ կու տայ, ահոր մէջ ըզմանգա. կուած նիւթերը մի առ մի կը նկարագրէ:

Յետոյ կ'ընկու կերպերը և կաթը կաթնատուն փոխադրելու միջոցները կը սորվեցնէ. ապա կ'անցնի կաթին հոսին, համին և զոյնին անկանոնութիւնները, խմորմունքը, փասապար և ախտաբեր մա. նրէները սորվեցնել: Յաջորդ չորս զլուխներու մէջ ալ կաթին Առողջութիւնը և Հարստութիւնը, Պանկրէտ. րիւնը և Ստերայցումը, Կարծասանց կազմութիւնը և Արարարութիւնը կը նկարագրէ՝ յարակից պատկերներով:

Երկրորդ Մասին մէջ կարագ շինելու կերպերը, ծը. փոցները, հարումը, պահպանութիւնը, անկանոնութիւնը, խարգախութիւնը, արուեստական կարագը, եւայլն, են. կ'ուսումնասիրէ:

Երրորդ Մասին մէջ, 101 էջէն մինչև 157, կը

զբաղել Պանդերոյութներամբ, հետեալաբ ընդհանուր զխտկիւնէ վերջ, պինդ և կակուղ պանիրի տեսակները, հարկաւոր զործիքները, մակարթումը, խախտի պատրաստութիւնը, պանիր շինելը, զամաւորութիւնը, հփումը, ճմրումը, աղումը հայն, հայն, կ'ուսուցանէ և Եւրոպական մշակամիջոցներու զլիաւոր տեսակներու վրայ տեղեկութիւններ կու տայ:

Զորորոյ Մասին մէջ, կաթէն ելած երկրորդական նիւթերու ինչպէս են լոր, Զորբան, Շիճուկ, Թան Խորագի, Շիճուկ պանրոյ և նմանաց վրայ օգտակար բացատրութիւններ կու տայ: Այս գիրքն ալ Գիշտանտեսական գալորոցներու մէջ իբրեւ գոտագիրք ծառայելէ զատ՝ որ և է ուսումնասէր աններու օգտակար կարող է ըլլալ:

Գինն և Ֆր. 1.60

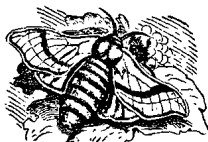
Յանձնարարեալ ճանապարհածախսով Զ Ֆրանք:

ՇԵՐԱՄԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԿԱՍԻՐԵՑ

Հ. Մ. Վ. ՔԱԶՈՒՆԻ

20×12 հարիորոյ դամեղր ժառանգ՝ 150k անկի էյեր և շորայ 30 հատ պատկերներ քովանդակող լանդշան ճրատարակութիւն մ'է, 1912ին յոյս տեսած:

Ահաւասիկ զեղամանտութեամբ զբաղողներու և առանին չերամագործ ժողովուրդի համար ուրիշ կարեւոր առաջնորդ մը ևս որ հմուտ Մխիթարեան Վարդապետի անխնայ երկասիրութեան արգելանքն է:

Շերամաբանութեան զբոյս առաջին մասին մէջ կը խօսի, շերամի ծուրան, կազմութեան, բազկացութեան, կիւնագութեան, շնչաւութեան, խոնաւութեան, տաքութեան, սրտութեան, ելիկտութեան ազդեցութիւններու վրայ: Զուերու զանազան ժամանակները ձմեռելի պահակի, գիւրատար ձմեռոցի, աղջնաւորութեան, ծնունդի, թիման պայմանի, թիւից շերամանեակի, ծնունդի զործինքնու վրայ ևս տեղեկութիւններ կու տայ:

Երկրորդ Մասին Ա. գլուխը կը բովանդակէ քրքորի անդամագնական քննութիւնը, Բ. գլուխը՝ քրքորի թնախտութիւնը, Գ. գլուխը շերամորդի կիւնագութիւններու և զարմանումներու և վերջապէս Գ. գլուխը բուն Շերամաբանութեան նուիրուած է:

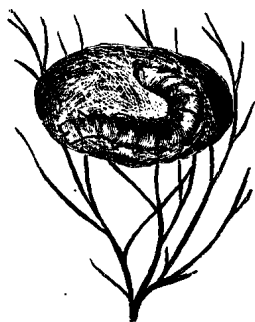
Գրքին Երկրորդ Մասը 91 էջէն մինչև 114՝ կը զբաղի Հարանեակի և Բժժի անդամագնական, թնախտութեան, կիւնագութեան, բժժիկութեան, կազմութեան կարծառութիւն, մաքրութեան, մետաքսագործութեան, ներկութիւն, հայնի վրայ:

Իսկ Զորորոյ Մասը բաժնուած ըլլալով չորս գլուխներու՝ Գիրքեմիկի անդամագնական, թնախտութեան, կիւնագութիւններու, ծուրանութեան, հայնի վրայ, նետաքրքրական և կրթական տեղեկութիւններ կու տայ:

Ի վերջոյ գիտեղած է նաև Շերամաբանութեան զլիաւոր բառերու նշանակութիւններու գիմաց Ֆրանսերէն և իտալերէն նշանակութիւնները:

Շերամագործի առաջնորդը և աշակերտներու ուսուցիչ ըլլալից ապա զբոյս գիւն 1.60 Ֆրանք և ամէն իրերի համար:

Յանձնարարեալ ճանապարհածախսով Զ Ֆրանք:

ՄԵՂՈՒԱԲՈՒՄՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԿԱՍԻՐԵԱՅ

Հ. Մ. Վ. ՔՍԶՈՒՆԻ

20×12 հարիւրորդամեջր ժառաղ՝ շուրջ 240 էջեր եւ 91 պատկերներ թաղկացեալ վերոյիշեալ գիրքերու շարք կազմող հասարակ 1895ի տպուած եւ թէ եւ այժմ տպուած է, բայց կրկին տպագրութեան յանձնուած ըլլալով՝ առ այժմ կը բաւականա՝ նանք հետեւեալ ընդհանուր ժանօրոգիւնները տալ.

- ԳԼ. Ա. — Բնական պատմութիւն մեղուաց,
 ԳԼ. Բ. — Մեղուններու հաւաքած միւթերը,
 ԳԼ. Գ. — Ժարտարապետութիւն մեղուններու,
 ԳԼ. Դ. — Ներքին աշխատութիւն և խմամք,
 ԳԼ. Ե. — Գաղթականութիւն,
 ԳԼ. Ջ. — Միաւորութիւն կամ Ամուսնութիւն պարսերու. Գաղութ. արուեստական.

ԳԼ. Է. — Հիւսնդութիւններ և թշնամիք մեղուններու.

ԳԼ. Ը. — Մեղուններու փեթակները.

ԳԼ. Թ. — Շարունակութիւն փեթակներու.

ԳԼ. Ժ. — Մեղուատուն.

ԳԼ. ԺԱ. — Խմամք մեղուաց վրայ.

ԳԼ. ԺԲ. — Մեղուններու վրայ ըլլալիք աշխատութիւն.

ԳԼ. ԺԳ. — Ամառնային աշխատութիւններ.

ԳԼ. ԺԴ. — Աշնանային և ծմեռնային աշխատութիւններ.

ԳԼ. ԺԵ. — Մեղուններու բերքերուն պիտառութիւնը.

Գրքին ամբողջութիւնը բաժնուած է 140 հատածներու (paragraphes).

Ի վերջոյ կը բովանդակէ նաև մեղուաբուծութեան վերաբերող գլխաւոր բաներու ջուր ցակ մը հանդիւրէ ֆրանսերէն Նշանակութիւններով.

Սոյն օգտաւար հատորին գինը 2 Դրանք կը եղանակէք.

Յանձնարարեալ ճանապարհաճախով՝ Դր. 2.60

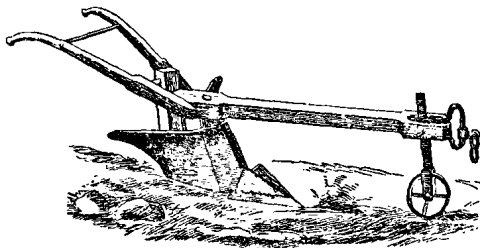

 Միւնոյն հմուտ հեղինակի, Հ. Մ. Վ. ՔԱՋՈՒՆԻԻ ԵՐԿԱՍԻՐՈՒ
թիւններն են.

**ՏԱՐԵՐՔ ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ՏԵՍԱԿԱՆ ՆԻ
ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ.**

20×12 հարկւրդամեղը ծաւալով, բաղկացեալ 234 էջերէ և
133 պատկերներով զարդարուած: Տպուած է 1889ին:

Գինը Զ ֆրանք, ճանապարհածախսով՝ ֆր. 2,60

ԱՐՈՒԵՍՏԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ կամ Շտեմարան գիտելեաց, յու-
րում կը բովանդակուին մարդկային կենաց ամէն կարևոր իրաց և ա-
րուեստից վրայ տեղեկութիւններ: Երրորդ տպագրութիւնը 1910ին լոյս
տեսած է:

Գինն է 4 ֆրանք

Յամմարաբեալ տրարով ն'արժէ 5 ֆրանք:

Բ Ա Ռ Ա Գ Ի Ր Ք

ԱՐՈՒԵՍՏԻՑ ԵՒ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆՑ ԵՒ ԳԵՂԵՅԻԿ-ԳՊՐՈՒԹԵԱՆՑ

31×21 հարկւրդամեղը ծաւալով՝ 2530 երկսիւն էջերով և 1100 ի չափ զեղեցիկ պատ-
կերներով զարդարուած հրէք հասոր հմուտից հրատարակութիւն մ'է՝ 1893ին լոյս տեսած:
Հռչականուն Հ. Մ. Վ. Քաջունիի իրաւամբ զլուի գործոցը այս է: Հեղինակը ջանացեր է
Եւրոպական ամէն գիտական բառերու գիմաց՝ ճշգիւլով գնել և ի հարկին ստեղծել ուսումնական
հայերէն նորանոր ընտիր բառեր:

Գիտութեամբ զբաղող ամէն հայ զարգացած անհատներու համար անհրաժեշտ համարուած
այս պատկանելի և քիչ օրինակներ ֆառած զանձարանի

Գինն է ֆրանք 40

(Ուզույ ծախսը մեր վրայ):